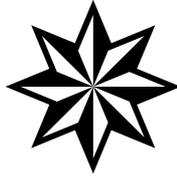

महाराष्ट्र विधानसभेच्या
जानेवारी, २०२० मध्ये झालेल्या प्रथम (विशेष)
अधिवेशनातील कामकाजाचा
संक्षिप्त अहवाल

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई
२०२०

महाराष्ट्र विधानसभेच्या
जानेवारी, २०२० मध्ये झालेल्या प्रथम (विशेष)
अधिवेशनातील कामकाजाचा
संक्षिप्त अहवाल

(तीन)

प्रास्ताविक

महाराष्ट्र विधानसभेच्या विधान भवन, मुंबई येथे जानेवारी, २०२० मध्ये झालेल्या प्रथम (विशेष) अधिवेशनातील कामकाजाच्या विविध बाबींसंबंधी थोडक्यात वर्णनात्मक माहितीचा या पुस्तिकेत अंतर्भाव केला आहे. तद्वतच, शक्य तेथे काही बाबींसंबंधी सांख्यिकीय माहिती देण्यात आली आहे.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक १ मार्च, २०२१.

राजेन्द्र भागवत,

सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.

(पाच)

अनुक्रमणिका

महाराष्ट्र विधानसभेच्या सन २०२० च्या प्रथम (विशेष) अधिवेशनातील
(जानेवारी, २०२०)

कामकाजाचा संक्षिप्त अहवाल

अनुक्रमांक	विवरण क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(१)	विवरण क्रमांक १	: शपथ घेणे किंवा दृढकथन करणे.	१
(२)	विवरण क्रमांक २	: बैठकीचे दिनांक व वेळ.	२
(३)	विवरण क्रमांक ३	: बैठकीचे दिनांक व स्थगितीमुळे वाया गेलेला वेळ.	३
(४)	विवरण क्रमांक ४	: मंत्री उपस्थित नसल्यामुळे वाया गेलेला वेळ.	४
(५)	विवरण क्रमांक ५	: विधानसभेच्या सदस्यांची उपस्थिती दर्शविणारे विवरणपत्र.	५
(६)	विवरण क्रमांक ६	: विधानसभा सदस्यांच्या उपस्थितीची टक्केवारी.	७
(७)	विवरण क्रमांक ७	: महाराष्ट्र विधानसभेच्या सन २०१९ च्या चतुर्थ अधिवेशनातील (डिसेंबर, २०१९) दैनंदिन कार्यवाहीचा संक्षिप्त वृत्तांत.	१६
(८)	विवरण क्रमांक ८	: महाराष्ट्र विधानसभा नियम ८ (१) अन्वये अध्यक्षांनी नामनिर्देशित केलेली सभाध्यक्षांची तालिका.	२१
(९)	विवरण क्रमांक ९	: विविध समित्यांवर / संस्थांवर / मंडळांवर / विद्यापीठांवर सदस्यांची निवडणूक व नामनियुक्ती.	२२
(१०)	विवरण क्रमांक १०	: विविध समित्यांच्या बैठका.	२३
(११)	विवरण क्रमांक ११	: शासकीय विधेयकांसंबंधी सांख्यिकीय माहिती.	२५
(१२)	विवरण क्रमांक १२	: संविधान सुधारणेच्या अनुसमर्थनाचा प्रस्ताव.	२६
(१३)	विवरण क्रमांक १३	: पुरःस्थापीत अशासकीय विधेयके.	२७
(१४)	विवरण क्रमांक १४	: विचारात घेण्यात आलेली अशासकीय विधेयके.	२८

(सहा)

अनुक्रमणिका-चालू

अनुक्रमांक	विवरण क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(१५)	विवरण क्रमांक १५	: अध्यादेश नापसंत करण्यासंबंधी प्रस्ताव.	२९
(१६)	विवरण क्रमांक १६	: पुरवणी खर्चाच्या मागण्या.	३०
(१७)	विवरण क्रमांक १७	: पुरवणी खर्चाच्या मागण्यांवरील कपात सूचना.	३१
(१८)	विवरण क्रमांक १८	: पुरवणी विनियोजन विधेयकावरील मुद्दे.	३२
(१९)	विवरण क्रमांक १९	: अध्यक्षांना पदावरून दूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव.	३३
(२०)	विवरण क्रमांक २०	: उपाध्यक्षांना पदावरून दूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव.	३४
(२१)	विवरण क्रमांक २१	: मा.अध्यक्षांवर विश्वास व्यक्त करण्याबाबतचा प्रस्ताव. (म.वि.स.नियम २३ अन्वये).	३५
(२२)	विवरण क्रमांक २२	: एखाद्या व्यक्तीविरुद्ध करावयाच्या अभिकथनासंबंधी सूचना (म.वि.स. नियम ३५ अन्वये).	३६
(२३)	विवरण क्रमांक २३	: मंत्र्यांनी केलेली निवेदने (म.वि.स. नियम ४७ अन्वये).	३७
(२४)	विवरण क्रमांक २४	: सदस्यांचे वैयक्तिक स्पष्टीकरण (म.वि.स. नियम ४८ अन्वये).	३८
(२५)	विवरण क्रमांक २५	: नियम स्थगित करण्याबाबतचा प्रस्ताव (म.वि.स. नियम ५७ अन्वये).	३९
(२६)	विवरण क्रमांक २६	: अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) सर्वसाधारण.	४०
(२७)	विवरण क्रमांक २७	: मंत्रीमंडळावर अविश्वास व्यक्त करणारा प्रस्ताव (म.वि.स. नियम ९५ अन्वये).	४१
(२८)	विवरण क्रमांक २८	: मंत्रीमंडळावर विश्वास व्यक्त करणारा प्रस्ताव (म.वि.स. नियम २३ अन्वये).	४२

(सात)

अनुक्रमणिका-चालू

अनुक्रमांक	विवरण क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(२९)	विवरण क्रमांक २९	: स्थगन प्रस्ताव (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये).	४३
(३०)	विवरण क्रमांक ३०	: सभागृहात उपस्थित करण्यात आलेले औचित्याचे मुद्दे.	४४
(३१)	विवरण क्रमांक ३१	: औचित्याच्या मुद्दांवरील माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.	४५
(३२)	विवरण क्रमांक ३२	: पॉईंट ऑफ इन्फॉर्मेशनच्या माध्यमातून मा. सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या मुद्दांसंदर्भात मा. अध्यक्षंच्या निदेशानुसार संबंधीत मंत्र्यांनी केलेली निवेदने.	४६
(३३)	विवरण क्रमांक ३३	: अल्पकालीन चर्चा (म.वि.स. नियम १०१ अन्वये).	४७
(३४)	विवरण क्रमांक ३४	: अल्पकालीन चर्चेवरील अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.	४८
(३५)	विवरण क्रमांक ३५	: लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये).	४९
(३६)	विवरण क्रमांक ३६	: लक्षवेधी सूचनेवरील अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये).	५०
(३७)	विवरण क्रमांक ३७	: शासकीय ठराव (म.वि.स. नियम ११० अन्वये).	५१
(३८)	विवरण क्रमांक ३८	: अशासकीय ठराव (म.वि.स. नियम १०६ अन्वये).	५२
(३९)	विवरण क्रमांक ३९	: समिती नियुक्त करण्याबाबत प्रस्ताव (म.वि.स. नियम १९४ अन्वये).	५३
(४०)	विवरण क्रमांक ४०	: समिती नियुक्त करण्याबाबत प्रस्ताव (सर्वसाधारण) (म.वि.स. नियम १६३ अन्वये).	५४
(४१)	विवरण क्रमांक ४१	: विशेषाधिकार सूचनांसंबंधी माहिती (म.वि.स. नियम २७३ अन्वये).	५५

(आठ)

अनुक्रमणिका-चालू

अनुक्रमांक	विवरण क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(४२)	विवरण क्रमांक ४२	: सांविधिक प्रस्ताव (म.वि.स. नियम २९० अन्वये).	५८
(४३)	विवरण क्रमांक ४३	: अंतिम आठवडा प्रस्ताव (म.वि.स. नियम २९२ अन्वये).	५९
(४४)	विवरण क्रमांक ४४	: अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेसंबंधातील अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवणे (म.वि.स. नियम २९२ अन्वये).	६०
(४५)	विवरण क्रमांक ४५	: सार्वजनिक हितसंबंधातील इतर बाबतीतील प्रस्ताव (म.वि.स. नियम २९३ अन्वये).	६१
(४६)	विवरण क्रमांक ४६	: सार्वजनिक हितसंबंधाच्या बाबीवर चर्चेबाबत अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.	६२
(४७)	विवरण क्रमांक ४७	: मा. अध्यसांनी मांडलेला ठराव.	६३
(४८)	विवरण क्रमांक ४८	: श्वेतपत्रिका सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.	६४
(४९)	विवरण क्रमांक ४९	: मत विभाजन.	६५
(५०)	विवरण क्रमांक ५०	: तारांकित/ अतारांकित/ अल्पसूचना प्रश्न व प्रश्नातुन उदभवलेल्या अर्धा-तास चर्चा यावरील कार्यवाहीचे विवरण पत्र.	६६
(५१)	विवरण क्रमांक ५१	: तारांकित व अतारांकित प्रश्नांसंबंधी माहिती.	६७
(५२)	विवरण क्रमांक ५२	: तारांकित प्रश्नांची विभागनिहाय सांख्यिकीय माहिती.	६८
(५३)	विवरण क्रमांक ५३	: मूळ अतारांकित प्रश्नांची विभागनिहाय सांख्यिकीय माहिती.	६९
(५४)	विवरण क्रमांक ५४	: अल्पावधी सूचना प्रश्नांसंबंधी कार्यवाहीचे विवरण.	७०

(नऊ)

अनुक्रमणिका—समाप्त

अनुक्रमांक	विवरण क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(५५)	विवरण क्रमांक ५५	: तोंडी उत्तरित झालेल्या तारांकित स्वीकृत प्रश्नांचे विवरणपत्र.	७१
(५६)	विवरण क्रमांक ५६	: अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये प्रश्नातून उद्भवणाऱ्या सूचना).	७२
(५७)	विवरण क्रमांक ५७	: प्रश्नांच्या उत्तरावरून उद्भवणाऱ्या पुरेशा सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींविषयी म.वि.स. नियम ९४ अन्वये अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करण्यासाठी आलेल्या सूचनांचे विवरणपत्र.	७३
(५८)	विवरण क्रमांक ५८	: प्रश्नांसंबंधी विशेष माहिती.	७४
(५९)	विवरण क्रमांक ५९	: वैधानिक प्राधिकाराखाली विधानसभेसमोर ठेवलेल्या कागदपत्रांची यादी.	७५
(६०)	विवरण क्रमांक ६०	: कार्यावलीचे पुरवणी पत्र.	७६

(अकरा)

राज्य मंत्रिमंडळाची यादी

(दिनांक ५ जानेवारी २०२० रोजीच्या शासन राजपत्राप्रमाणे)

अ.क्र. (१)	मंत्र्यांची नावे (२)	विभाग (३)
		मुख्यमंत्री
१.	श्री. उद्धव बाळासाहेब ठाकरे	: सामान्य प्रशासन, माहिती तंत्रज्ञान, माहिती व जनसंपर्क, विधि व न्याय आणि इतर कोणत्याही मंत्र्यांना विवक्षितपणे नेमून न दिलेले विभाग किंवा विषय.
		उप मुख्यमंत्री
२.	श्री. अजित अनंतराव पवार	: वित्त नियोजन
		मंत्री
३.	श्री. सुभाष राजाराम देसाई	: उद्योग, खनिकर्म, मराठी भाषा
४.	श्री. अशोक शंकरराव चव्हाण	: सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून)
५.	श्री. छगन चंद्रकांत भुजबळ	: अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण
६.	श्री. दिलीप दत्तात्रय वळसे-पाटील	: कामगार, राज्य उत्पादन शुल्क
७.	श्री. जयंत राजाराम पाटील	: जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास
८.	श्री. अनिल वसंतराव देशमुख	: गृह
९.	श्री. विजय ऊर्फ बाळासाहेब भाऊसाहेब थोरात	: महसूल
१०.	डॉ. राजेंद्र भास्करराव शिंगणे	: अन्न व औषध प्रशासन
११.	श्री. राजेश अंकुशराव टोपे	: सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण
१२.	श्री. नवाब मोहम्मद इस्लाम मलिक	: अल्पसंख्याक विकास व औकाफ, कौशल्य विकास व उद्योजकता
१३.	श्री. हसन मियालाल मुश्रीफ	: ग्रामविकास
१४.	डॉ. नितीन काशिनाथ राऊत	: ऊर्जा
१५.	श्रीमती वर्षा एकनाथ गायकवाड	: शालेय शिक्षण
१६.	डॉ. जितेंद्र सतिश आव्हाड	: गृहनिर्माण
१७.	श्री. एकनाथ संभाजी शिंदे	: नगरविकास, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम).
१८.	श्री. सुनिल छत्रपाल केदार	: पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास, क्रीडा व युवक कल्याण.
१९.	श्री. विजय नामदेवराव वडेटीवार	: इतर मागासवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक मागास प्रवर्ग, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण, खार जमिनी विकास, भूकंप पुनर्वसन
२०.	श्री. अमित विलासराव देशमुख	: वैद्यकीय शिक्षण, सांस्कृतिक कार्य
२१.	श्री. उदय रविंद्र सामंत	: उच्च व तंत्रशिक्षण
२२.	श्री. दादाजी दगडू भुसे	: कृषि, माजी सैनिक कल्याण

(बारा)

अ.क्र. (१)	मंत्र्यांची नावे (२)	विभाग (३)
२३.	श्री. संजय दुलीचंद राठोड	: वने, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन
२४.	श्री. गुलाबराव रघुनाथ पाटील	: पाणीपुरवठा व स्वच्छता
२५.	अॅड. के. सी. पाडवी	: आदिवासी विकास
२६.	श्री. संदिपानराव आसाराम भुमरे	: रोजगार हमी, फलोत्पादन
२७.	श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पांडुरंग पाटील	: सहकार, पणन
२८.	अॅड. अनिल दत्तात्रय परब	: परिवहन, संसदीय कार्य
२९.	श्री. अस्लम रमजान अली शेख	: वस्त्रोद्योग, मत्स्यव्यवसाय, बंदरे
३०.	अॅड. यशोमती चंद्रकांत ठाकूर (सोनावणे)	: महिला व बालविकास
३१.	श्री. शंकरराव यशवंतराव गडाख	: मृद व जलसंधारण
३२.	श्री. धनंजय पंडितराव मुंडे	: सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य
३३.	श्री. आदित्य उद्धव ठाकरे	: पर्यटन, पर्यावरण, राजशिष्टाचार

राज्यमंत्री

१.	श्री. अब्दुल नबी सत्तार	: महसूल, ग्रामविकास, बंदरे, खार जमिनी विकास, विशेष सहाय्य.
२.	श्री. सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील	: गृह (शहरे), गृहनिर्माण, परिवहन, माहिती तंत्रज्ञान, संसदीय कार्य, माजी सैनिक कल्याण.
३.	श्री. शंभूराज शिवाजीराव देसाई	: गृह (ग्रामीण), वित्त, नियोजन, राज्य उत्पादन शुल्क, कौशल्य विकास व उद्योजकता, पणन.
४.	श्री. ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू बाबाराव कडू	: जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास, शालेय शिक्षण, महिला व बाल विकास, इतर मागासवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक मागास प्रवर्ग, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागासप्रवर्ग कल्याण, कामगार.
५.	श्री. दत्तात्रय विठोबा भरणे	: सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), मृद व जलसंधारण, वने, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय, सामान्य प्रशासन.
६.	डॉ. विश्वजीत पतंगराव कदम	: सहकार, कृषि, सामाजिक न्याय, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण, अल्पसंख्याक विकास व औकाफ, मराठी भाषा.
७.	श्री. राजेंद्र शामगोंडा पाटील यद्गावकर	: सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण, वैद्यकीय शिक्षण, अन्न व औषध प्रशासन, वस्त्रोद्योग, सांस्कृतिक कार्य.
८.	श्री. संजय बाबुराव बनसोडे	: पर्यावरण, पाणीपुरवठा व स्वच्छता, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम), रोजगार हमी, भूकंप पुनर्वसन, संसदीय कार्य.
९.	श्री. प्राजक्त प्रसादराव तनपुरे	: नगरविकास, ऊर्जा, आदिवासी विकास, उच्च व तंत्र शिक्षण, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन.
१०.	श्रीमती आदिती सुनिल तटकरे	: उद्योग, खनिकर्म, पर्यटन, फलोत्पादन, क्रीडा व युवक कल्याण, राजशिष्टाचार, माहिती व जनसंपर्क.

(तेरा)

महाराष्ट्र विधानसभा

आवाहनपत्र

क्रमांक ३३०/अ,

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, बॅकबे रेक्लमेशन,

मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ४ जानेवारी, २०२०

पौष १४, १९४१ (शके)

प्रति,

महाराष्ट्र विधानसभेचे सर्व सदस्य (मंत्री व राज्यमंत्री यांसह).

महोदय/महोदया,

कळविण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र राज्याच्या राज्यपालांनी भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४ अन्वये त्यांना प्रदान केलेले अधिकार वापरून महाराष्ट्र विधानसभेचे अधिवेशन, बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी सकाळी ११-०० वाजता मुंबई येथील विधान भवनात भरविण्याचे ठरविले आहे (महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, अधिसूचना क्रमांक ३२८/अ, दिनांकित ४ जानेवारी, २०२० पहा). म्हणून, महाराष्ट्र विधानसभा नियमांतील नियम ३ अन्वये मी आपणांस विनंती करतो की, आपण वर नमूद केलेल्या वेळी मुंबई येथील विधान भवनात विधानसभेच्या अधिवेशनासाठी उपस्थित रहावे.

आपला स्नेहांकित,

(राजेन्द्र भागवत)

सचिव (कार्यभार),

महाराष्ट्र विधानसभा.

(पंधरा)

RNI No. MAHBIL/2009/31745

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक—मध्य उप-विभाग

वर्ष ६, अंक २]

शनिवार, जानेवारी ४, २०२०/पौष १४, शके १९४१

[पृष्ठ १, किंमत : रुपये ४.००

असाधारण क्रमांक ३

प्राधिकृत प्रकाशन

अधिसूचना

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, बॅकवे रेकलमेशन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांकित ४ जानेवारी २०२०.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, बॅकवे रेकलमेशन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांकित ४ जानेवारी २०२०.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ३२८/अ.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश सर्वसाधारण माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“ मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (१), द्वारे मला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, फक्त संविधान (एकशेसव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ मधील सुधारणांच्या अनुसमर्थनार्थ विचारार्थ ठराव मांडण्यासाठी, याद्वारे महाराष्ट्र विधानसभेची बैठक, विधान भवन, मुंबई येथे बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी २०२० रोजी सकाळी ११-०० वाजता अभिनिर्मित करित आहे.

भगत सिंह कोश्यारी,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ३२९/ई-२.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश सर्वसाधारण माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“ मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (१), द्वारे मला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, फक्त संविधान (एकशेसव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ मधील सुधारणांच्या अनुसमर्थनार्थ विचारार्थ ठराव मांडण्यासाठी, याद्वारे महाराष्ट्र विधानपरिषदेची बैठक, विधान भवन, मुंबई येथे बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी २०२० रोजी सकाळी ११-०० वाजता अभिनिर्मित करित आहे.

भगत सिंह कोश्यारी,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(सतरा)

महाराष्ट्र विधानसभा

बैठकीची दिनदर्शिका

प्रथम (विशेष) अधिवेशन
(जानेवारी, २०२०)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२.

(अठरा)

महाराष्ट्र विधानसभा
बैठकीची दिनदर्शिका
प्रथम (विशेष) अधिवेशन, जानेवारी, २०२०

जानेवारी, २०२०

- बुधवार, दिनांक ८
- (१) मंत्र्यांचा परिचय.
  - (२) शोक प्रस्ताव.
  - (३) राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.
  - (४) राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव.
  - (५) राज्यसभेच्या सचिवालयकडून संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ यासह संविधानातील सुधारणेच्या अनुसमर्थनार्थ प्राप्त झालेला संदेश सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.
  - (६) संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ मधील संविधानाच्या सुधारणेच्या अनुसमर्थनाबाबत ठराव.

विधान भवन :
मुंबई,
दिनांक ७ जानेवारी २०२०.

राजेन्द्र भागवत,
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

(एकोणीस)

महाराष्ट्र विधानसभेच्या सन २०२० च्या प्रथम (विशेष) अधिवेशातील
(जानेवारी, २०२०)

कामकाजाचा संक्षिप्त अहवाल

महाराष्ट्र विधानसभेचे प्रथम (विशेष) अधिवेशन विधान भवन, मुंबई येथे बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी सुरु झाले व त्याच दिवशी संस्थगित करण्यात आले. उक्त कालावधीत एकूण १ बैठक घेण्यात आली एकूण १ तास १७ मिनिटे कामकाज चालले.

राज्यपालांचे अभिभाषण

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७६(१) अन्वये, महाराष्ट्र विधानसभेच्या सन २०२० च्या प्रथम (विशेष) अधिवेशनात महाराष्ट्र विधानसभा व विधानपरिषदेच्या संयुक्त बैठकीसमोर बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी सकाळी ११-०० वाजता माननीय राज्यपालांनी अभिभाषण केले. मा.राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत त्याच दिवशी विधानसभेसमोर ठेवण्यात आली. श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स. यांनी माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव मांडला आणि सर्वश्री. सुरेश वरपुडकर व अशोक पवार, वि.स.स. यांनी या प्रस्तावास अनुमोदन दिले. सदर प्रस्तावावर पुढील अधिवेशनात चर्चा घेण्यात येईल असे घोषित करण्यात आले.

शपथ घेणे वा दृढकथन करणे

(विवरण क्रमांक १)

निरंक

नामनियुक्ती व निवडणूक

(विवरण क्रमांक ८)

निरंक

शासकीय विधेयके

निरंक

अशासकीय विधेयके

निरंक

अध्यादेश नापंसत करण्यासंबंधी प्रस्ताव

(विवरण क्रमांक १५)

निरंक

(वीस)

अर्थसंकल्पीय कामकाज

निरंक

अभिनंदनपर प्रस्ताव

निरंक

शोक प्रस्ताव

सन २०२० मधील विधानसभेच्या प्रथम (विशेष) अधिवेशनातील बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी झालेल्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या बैठकीत सर्वश्री चुन्नीलालभाऊ गोपालभाऊ ठाकूर, अमृतराव वामनराव पाटील, माजी, वि.स.स. यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोकप्रस्ताव सर्वानुमते समंत करण्यात आला. मा. मुख्यमंत्री, मा. विरोधी पक्ष नेते, मा. गटनेते, सन्माननीय सदस्य व मा. अध्यक्ष यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्यानंतर सर्व सन्माननीय सदस्यांनी थोडा वेळ स्तब्ध उभे राहून दिवंगतांच्या स्मृतीस आदरांजली वाहिली.

अध्यादेश सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

निरंक

विविध घोषणा

बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी अधिवेशन संस्थगित झाल्याची घोषणा करण्यात आली.

विवरण क्रमांक १

शपथ घेणे किंवा दृढकथन करणे

निरंक

विवरण क्रमांक २
बैठकीचे दिनांक व वेळ

अ.क्र.	बैठकीचा दिनांक	बैठकीची वेळ		एकूण वेळ	
(१)	(२)	पासून	पर्यंत	तास	मिनिटे
		(३)		(४)	
१	बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२०	दुपारी ११-३०	ते दुपारी १२-४७	०१	- १७
एकूण—एक तास सतरा मिनिटे				०१	- १७

विवरण क्रमांक ३

बैठकींचे दिनांक व स्थगितीमुळे वाया गेलेला वेळ

अ.क्र.	बैठकीचा दिनांक	बैठकीची वेळ		एकूण वेळ		
		पासून	पर्यंत	तास	मिनिटे	
(१)	(२)	(३)		(४)		
१	बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२०	.....		.....	-	
एकूण—				.....	तास	.....
				.....	-	.....

विवरण क्रमांक ४

मंत्री उपस्थित नसल्यामुळे वाया गेलेला वेळ
निरंक

विवरण क्रमांक ५

विधानसभा प्रथम (विशेष) अधिवेशन, २०२०

दिनांक ८ जानेवारी, २०२०

महाराष्ट्र विधानसभेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकीच्या एकंदर दिवसाची
टक्केवारी

(मा. अध्यक्ष, मा. उप मुख्यमंत्री, मंत्री, राज्यमंत्री, विरोधी पक्ष नेता व्यतिरिक्त)

एकूण बैठकांची संख्या - १

अ. क्र.	वार व दिनांक	एकूण सदस्य संख्या	उपस्थिती संख्या	अनुपस्थितीची संख्या
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२०	२४७	१९८	४९

विवरण क्रमांक ६

विधानसभा प्रथम (विशेष) अधिवेशन, २०२०

दिनांक ८ जानेवारी, २०२०

महाराष्ट्र विधानसभेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकीच्या
एकंदर दिवसांची टक्केवारी

(मा. अध्यक्ष, मा. उप मुख्यमंत्री, मंत्री, राज्यमंत्री, विरोधी पक्ष नेता व्यतिरिक्त)

एकूण बैठकांची संख्या - १

अ. क्र.	सदस्यांचे नाव	उपस्थिती	अनुपस्थिती	उपस्थितीची टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	आबिटकर, श्री. प्रकाश आनंदराव (राधानगरी)	०	१	०%
२	अडसड, श्री. प्रताप अरुणभाऊ (धामणगाव रेल्वे)	१	०	१००%
३	अग्रवाल, श्री. विनोद (गोंदिया)	१	०	१००%
४	आहेर, डॉ. राहुल दौलतराव (चांदवड)	०	१	०%
५	आहिरे, श्रीमती सरोज बाबुलाल (देवळाली)	१	०	१००%
६	आयलानी, श्री. कुमार उत्तमचंद (उल्हासनगर)	१	०	१००%
७	आजबे, श्री. बाळासाहेब भाऊसाहेब (आष्टी)	१	०	१००%
८	अळवणी, श्री. पराग (विलेपार्ले)	१	०	१००%
९	अंतापूरकर, श्री. रावसाहेब जयवंता (देगलूर)	१	०	१००%
१०	आत्राम, श्री. धर्मरावबाबा भगवंतराव (अहेरी)	१	०	१००%
११	आवाडे, श्री. प्रकाश आण्णा (इचलकरंजी)	१	०	१००%
१२	आवळे, श्री. राजू (बाबा) (हातकणंगले)	१	०	१००%
१३	आजमी, श्री. अबू आसिम (मानखुर्द शिवाजीनगर)	१	०	१००%
१४	बाबर, श्री. अनिलभाऊ (खानापूर)	१	०	१००%
१५	बागडे, श्री. हरीभाऊ किसनराव (फुलंब्री)	१	०	१००%
१६	बालदी, श्री. महेश (उरण)	१	०	१००%
१७	बंब, श्री. प्रशांत बन्सीलाल (गंगापूर)	०	१	०%
१८	बांगर, श्री. संतोष लक्ष्मणराव (कळमनुरी)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१९	बनकर, श्री. दिलीपराव शंकरराव (निफाड)	१	०	१००%
२०	बनसोडे, श्री. अण्णा दादू (पिंपरी)	१	०	१००%
२१	बेनके, श्री. अतुल वल्लभ (जुन्नर)	१	०	१००%
२२	भालके, श्री. भारत तुकाराम (पंढरपूर)	१	०	१००%
२३	भांगडिया, श्री. बंटी (चिमुर्)	०	१	०%
२४	भारसाकळे, श्री. प्रकाश गुणवंतराव (आकोट)	०	१	०%
२५	भातखळकर, श्री. अतुल (कांदिवली पूर्व)	१	०	१००%
२६	भोईर, श्री. विश्वनाथ आत्माराम (कल्याण पश्चिम)	१	०	१००%
२७	भोळे, श्री. सुरेश दामू (राजूमामा) (जळगाव शहर)	१	०	१००%
२८	भोंडेकर, श्री. नरेंद्र भोजराज (भंडारा)	१	०	१००%
२९	भोसले, श्री. शिवेंद्रसिंह अभयसिंहराजे (सातारा)	१	०	१००%
३०	भोयर, डॉ. पंकज राजेश (वर्धा)	१	०	१००%
३१	भुसारा, श्री. सुनिल चंद्रकांत (विक्रमगड)	१	०	१००%
३२	भुयार, श्री. देवेंद्र महादेवराव (मोर्शी)	१	०	१००%
३३	बोदकुरवार, श्री. संजिवरेड्डी बापूराव (वणी)	०	१	०%
३४	बोर्डीकर-साकोरे, श्रीमती मेघना दिपक (जिंतूर)	१	०	१००%
३५	बोरनारे, श्री. रमेश नानासाहेब (वैजापूर)	१	०	१००%
३६	बोरसे, श्री. दिलीप मंगळू (बागलान)	१	०	१००%
३७	चंद्रीकापुरे, श्री. मनोहर गोवर्धन (अर्जुनी मोरगाव)	१	०	१००%
३८	चौधरी, श्री. शिरीष मधुकरराव (रावेर)	१	०	१००%
३९	चौधरी, श्रीमती मनिषा अशोक (दहिसर)	१	०	१००%
४०	चौगुले, श्री. महेश प्रभाकर (भिवंडी पश्चिम)	१	०	१००%
४१	चव्हाण, श्री. दिपक प्रल्हाद (फलटण)	१	०	१००%
४२	चव्हाण, श्री. मंगेश रमेश (चाळीसगाव)	१	०	१००%
४३	चव्हाण, श्री. पृथ्वीराज दाजीसाहेब (कराड दक्षिण)	१	०	१००%
४४	चव्हाण, श्री. रविंद्र दत्तात्रय (डोंबिवली)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
४५	चौधरी, श्री. अजय विनायक (शिवडी)	१	०	१००%
४६	चौगुले, श्री. ज्ञानराज धोंडिराम (उमरगा)	१	०	१००%
४७	दळवी, श्री. महेंद्र हरी (अलिबाग)	१	०	१००%
४८	दानवे, श्री. संतोष रावसाहेब (भोकरदन)	१	०	१००%
४९	दरोडा, श्री. दौलत भिका (शहापूर)	१	०	१००%
५०	देशमुख, श्री. धिरज विलासराव (लातूर ग्रामीण)	०	१	०%
५१	देशमुख, श्री. सुभाष सुरेशचंद्र (सोलापूर दक्षिण)	०	१	०%
५२	देशमुख, श्री. विजयकुमार सिद्रमप्पा (सोलापूर शहर उत्तर)	१	०	१००%
५३	धानोरकर, श्रीमती प्रतिभा सुरेश (वरोरा)	१	०	१००%
५४	ढिकले, अॅड. राहूल उत्तमराव (नाशिक पूर्व)	०	१	०%
५५	धोटे, श्री. सुभाष रामचंद्रराव (राजुरा)	०	१	०%
५६	धुर्वे, डॉ. संदीप प्रभाकर (अर्णी)	१	०	१००%
५७	एकडे, श्री. राजेश पंडीतराव (मलकापूर)	०	१	०%
५८	फुंडकर, श्री. आकाश पांडुरंग (खामगांव)	०	१	०%
५९	गाडगीळ, श्री. धनंजय उर्फ सुधीर हरी (सांगली)	१	०	१००%
६०	गायकवाड, श्री. गणपत काळू (कल्याण पूर्व)	१	०	१००%
६१	गायकवाड, श्री. संजय रामभाऊ (बुलढाणा)	०	१	०%
६२	गजबे, श्री. कृष्णा दामाजी (आरमोरी)	१	०	१००%
६३	गावीत, श्रीमती मंजुळा तुळशीराम (साक्री)	१	०	१००%
६४	गावीत, डॉ. विजयकुमार कृष्णराव (नंदुरबार)	१	०	१००%
६५	घाडगे-पाटील, श्री. कैलास बाळासाहेब (उस्मानाबाद)	०	१	०%
६६	गोगावले, श्री. भरत मारुती (महाड)	१	०	१००%
६७	गोरंट्याल, श्री. कैलास किसनराव (जालना)	१	०	१००%
६८	गोरे, श्री. जयकुमार भगवानराव (माण)	०	१	०%
६९	गुट्टे, श्री. रत्नाकर माणिकराव (गंगाखेड)	०	१	०%
७०	हंबर्डे, श्री. मोहनराव मारोतराव (नांदेड दक्षिण)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
७१	हिरे, श्रीमती सीमा महेश (नाशिक पश्चिम)	०	१	०%
७२	होळी, डॉ. देवराव मादगुजी (गडचिरोली)	१	०	१००%
७३	जाधव, श्री. भास्कर भाऊराव (गुहागर)	१	०	१००%
७४	जाधव, श्री. चंद्रकांत पंडीत (कोल्हापूर उत्तर)	१	०	१००%
७५	जाधव (पाटील), श्री. मकरंद लक्ष्मणराव (वाई)	१	०	१००%
७६	जाधव, श्रीमती यामिनी यशवंत (भायखळा)	१	०	१००%
७७	जगताप, श्री. लक्ष्मण पांडूरंग (चिंचवड)	१	०	१००%
७८	जगताप, श्री. संग्राम अरुणकाका (अहमदनगर शहर)	१	०	१००%
७९	जगताप, श्री. संजय चंदुकाका (पुरंदर)	१	०	१००%
८०	जैन, श्रीमती गीता भरत (मिरा-भाईंदर)	१	०	१००%
८१	जयस्वाल (वकील), श्री. आशिष नंदकिशोर (रामटेक)	१	०	१००%
८२	जैस्वाल, श्री. प्रदिप शिवनारायण (औरंगाबाद मध्य)	०	१	०%
८३	जोरगेवार, श्री. किशोर गजानन (चंद्रपूर)	१	०	१००%
८४	जवळगावकर पाटील, श्री. माधवराव निवृत्तीराव (हदगाव)	१	०	१००%
८५	कदम, श्री. राम (घाटकोपर पश्चिम)	१	०	१००%
८६	कदम, श्री. योगेशदादा रामदास (दापोली)	१	०	१००%
८७	काळे, श्री. आशुतोष अशोकराव (कोपरगाव)	१	०	१००%
८८	कल्याणकर, श्री. बालाजी देविदासराव (नांदेड उत्तर)	१	०	१००%
८९	कल्याणशेट्टी, श्री. सचिन पंचप्पा (अक्कलकोट)	१	०	१००%
९०	कांबळे, श्री. रणजित प्रतापराव (देवळी)	०	१	०%
९१	कांबळे, श्री. सुनिल ज्ञानदेव (पुणे छावणी)	१	०	१००%
९२	कानडे, श्री. लहू नाथा (श्रीरामपूर)	१	०	१००%
९३	कांदे, श्री. सुहास (आण्णा) द्वारकानाथ (नांदगाव)	१	०	१००%
९४	कारेमोरे, श्री. राजू माणिकराव (तुमसर)	१	०	१००%
९५	कथोरे, श्री. किसन शंकर (मुरबाड)	१	०	१००%
९६	केचे, श्री. दादाराव यादवरावजी (आर्वी)	०	१	०%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
९७	केळकर, श्री. संजय मुकुंद (ठाणे)	१	०	१००%
९८	केराम, श्री. भिमराव रामजी (किनवट)	१	०	१००%
९९	केसरकर, श्री. दिपक वसंतराव (सावंतवाडी)	१	०	१००%
१००	खाडे, डॉ. सुरेश (भाऊ) दगडू (मिरज)	१	०	१००%
१०१	खलिक, श्री. मोहम्मद इस्माईल अब्दुल (मालेगाव मध्य)	०	१	०%
१०२	खोडके, श्रीमती सुलभा संजय (अमरावती)	०	१	०%
१०३	खोपडे, श्री. कृष्णा पंचम (नागपूर पूर्व)	१	०	१००%
१०४	खोसकर, श्री. हिरामण भिका (इगतपूरी)	१	०	१००%
१०५	किणीकर, डॉ. बालाजी प्रल्हाद (अंबरनाथ)	१	०	१००%
१०६	कोकाटे, अॅड. माणिकराव शिवाजीराव (सिन्नर)	०	१	०%
१०७	कोळंबकर, श्री. कालीदास निळकंठ (वडाळा)	१	०	१००%
१०८	कोरे (सावकर), श्री. विनय विलासराव (शाहूवाडी)	१	०	१००%
१०९	कोरगांवकर, श्री. रमेश गजानन (भांडुप पश्चिम)	१	०	१००%
११०	कोरोटे, श्री. सहसराम मारोती (आमगाव)	१	०	१००%
१११	कोटेचा, श्री. मिहीर चंद्रकांत (मुलुंड)	१	०	१००%
११२	क्षिरसागर, श्री. संदिप रविंद्र (बीड)	१	०	१००%
११३	कुचे, श्री. नारायण तिलकचंद (बदनापूर)	१	०	१००%
११४	कुडाळकर, श्री. मंगेश (कुर्ला)	१	०	१००%
११५	कुल, अॅड. राहुल सुभाषराव (दोंड)	१	०	१००%
११६	कुंभारे, श्री. विकास शंकरराव (नागपूर मध्य)	१	०	१००%
११७	कुणावार, श्री. समीर त्र्यंबकराव (हिंणघाट)	०	१	०%
११८	कुटे, डॉ. संजय श्रीराम (जळगाव जामोद)	०	१	०%
११९	लहामटे, डॉ. किरण यमाजी (अकोले)	१	०	१००%
१२०	लांडे, श्री. दिलीप भाऊसाहेब (चांदीवली)	०	१	०%
१२१	लांडगे, श्री. महेश (दादा) किसन (भोसरी)	१	०	१००%
१२२	लंके, श्री. निलेश ज्ञानदेव (पारनेर)	१	०	१००%
१२३	लटके, श्री. रमेश (अंधेरी पूर्व)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१२४	लव्हेकर, डॉ. भारती (वर्सोवा)	१	०	१००%
१२५	लोढा, श्री. मंगल प्रभात (मलबार हिल)	०	१	०%
१२६	महाजन, श्री. गिरीष दत्तात्रय (जामनेर)	१	०	१००%
१२७	महाले, श्रीमती श्वेता विद्याधर (चिखली)	०	१	०%
१२८	मलिक, श्री. लखन सहदेव (वाशिम)	०	१	०%
१२९	माने, श्री. यशवंत विठ्ठल (मोहोळ)	१	०	१००%
१३०	मते, श्री. मोहन गोपाळराव (नागपूर दक्षिण)	१	०	१००%
१३१	मेघे, श्री. समीर दत्तात्रय (हिंगणा)	०	१	०%
१३२	म्हात्रे, श्रीमती मंदा विजय (बेलापूर)	१	०	१००%
१३३	मिसाळ, श्रीमती माधुरी सतिश (पर्वती)	१	०	१००%
१३४	मोहिते, श्री. दिलीप दत्तात्रय (खेड आळंदी)	१	०	१००%
१३५	मोरे, श्री. शांताराम तुकाराम (भिवंडी ग्रामीण)	१	०	१००%
१३६	मुंदडा, श्रीमती नमिता अक्षय (कैज)	१	०	१००%
१३७	मुनगंटीवार, श्री. सुधीर सच्चिदानंद (बल्लारपूर)	१	०	१००%
१३८	मुटकुळे, श्री. तान्हाजी सखारामजी (हिंगोली)	१	०	१००%
१३९	नाईक, श्री. गणेश (ऐरोली)	१	०	१००%
१४०	नाईक, श्री. इंद्रनिल मनोहर (पुसद)	१	०	१००%
१४१	नाईक, श्री. मानसिंग फत्तेसिंगराव (शिराळा)	१	०	१००%
१४२	नाईक, श्री. शिरीषकुमार सुरुपसिंग (नवापूर)	१	०	१००%
१४३	नाईक, श्री. वैभव विजय (कुडाळ)	१	०	१००%
१४४	नार्वेकर, अॅड. राहूल सुरेश (कुलाबा)	१	०	१००%
१४५	नवघरे, श्री. चंद्रकांत ऊर्फ राजुभैय्या रमाकांत (बसमत)	१	०	१००%
१४६	निकम, श्री. शेखर गोविंदराव (चिपळूण)	१	०	१००%
१४७	निकोले, श्री. विनोद भिवा (डहाणू)	१	०	१००%
१४८	निलंगेकर-पाटील, श्री. संभाजी दिलीपराव (निलंगा)	१	०	१००%
१४९	पाचपुते, श्री. बबनराव भिकाजी (श्रीगोंदा)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१५०	पाडवी, श्री. राजेश उदेसिंग (शहादा)	१	०	१००%
१५१	पारवे, श्री. राजु देवनाथ (उमरेड)	०	१	०%
१५२	पटेल, श्री. अमीन (मुंबादेवी)	१	०	१००%
१५३	पटेल, श्री. राजकुमार दयाराम (मेळघाट)	१	०	१००%
१५४	पाटील, श्री. अनिल भाईदास (अमळनेर)	१	०	१००%
१५५	पाटील, श्री. बाबासाहेब मोहनराव (अहमदपूर)	१	०	१००%
१५६	पाटील, श्री. चंद्रकांत (दादा) बच्चू (कोथरुड)	१	०	१००%
१५७	पाटील, श्री. चंद्रकांत निंबा (मुक्ताईनगर)	१	०	१००%
१५८	पाटील, श्री. चिमणराव रुपचंद (एरंडोल)	१	०	१००%
१५९	पाटील, श्री. किशोर आप्पा (पाचोरा)	१	०	१००%
१६०	पाटील, श्री. कुणालबाबा रोहिदास (धुळे ग्रामीण)	१	०	१००%
१६१	पाटील (सडोलीकर), श्री. पी. एन. (करवीर)	१	०	१००%
१६२	पाटील, श्री. प्रमोद (राजु) रतन (कल्याण ग्रामीण)	१	०	१००%
१६३	पाटील, डॉ. राहुल वेदप्रकाश (परभणी)	१	०	१००%
१६४	पाटील, श्री. राजेश नरसिंगराव (चंदगड)	१	०	१००%
१६५	पाटील, श्री. राजेश रघुनाथ (बोईसर)	१	०	१००%
१६६	पाटील, श्री. राणाजगजितसिंह पद्मसिंह (तुळजापूर)	०	१	०%
१६७	पाटील, श्री. रविशेठ (पेण)	१	०	१००%
१६८	पाटील, श्री. ऋतुराज संजय (कोल्हापूर दक्षिण)	१	०	१००%
१६९	पाटील, अॅड. शहाजीबापू राजाराम (सांगोले)	१	०	१००%
१७०	पाटील, श्रीमती सुमनताई आर.आर. (आबा) (तासगाव-कवठे महाकाळ)	१	०	१००%
१७१	पाटणी, श्री. राजेंद्र सुखानंद (करंजा)	१	०	१००%
१७२	पवार, श्री. अभिमन्यु दत्तात्रय (औसा)	१	०	१००%
१७३	पवार, श्री. अशोक रावसाहेब (शिरूर)	१	०	१००%
१७४	पवार, श्री. लक्ष्मण माधवराव (गेवराई)	०	१	०%
१७५	पवार, श्री. नितीन अर्जुन (ए.टी.) (कलवण)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१७६	पवार, श्री. राजेश (नायगांव)	१	०	१००%
१७७	पवार, श्री. रोहित (कर्जत जामखेड)	१	०	१००%
१७८	पावरा, श्री. काशिराम वेचान (शिरपूर)	१	०	१००%
१७९	फरांदे, श्रीमती देवयानी सुहास (नाशिक मध्य)	१	०	१००%
१८०	फातर्पेकर, श्री. प्रकाश वैकुंठ (चेंबूर)	१	०	१००%
१८१	पिंपळे, श्री. हरीष मारोतीआप्पा (मूर्तिजापूर)	०	१	०%
१८२	पोतनीस, श्री. संजय गोविंद (कलिना)	१	०	१००%
१८३	प्रभू, श्री. सुनील (दिंडोशी)	१	०	१००%
१८४	रहांगडाले, श्री. विजय भरतलाल (तिरोरा)	१	०	१००%
१८५	राजाळे, श्रीमती मोनिका राजीव (शेवगाव)	०	१	०%
१८६	राजपुत, श्री. उदयसिंग सरदारसिंग (कन्नड)	१	०	१००%
१८७	राणा, श्री. रवि (बडनेरा)	०	१	०%
१८८	राणे, श्री. नितेश नारायण (कणकवली)	०	१	०%
१८९	राणे, श्री. सुनील दत्तात्रय (बोरिवली)	१	०	१००%
१९०	राठोड, श्री. तुषार गोविंद (मुखेड)	१	०	१००%
१९१	राऊत, श्री. राजेंद्र विठ्ठल (बार्शी)	१	०	१००%
१९२	राऊत, श्री. सुनिल राजाराम (विक्रोळी)	१	०	१००%
१९३	रावल, श्री. जयकुमार जितेंद्रसिंह (सिंदखेडा)	१	०	१००%
१९४	रायमुलकर, श्री. संजय भास्कर (मेहकर)	०	१	०%
१९५	सागर, श्री. योगेश (चारकोप)	१	०	१००%
१९६	साळवी, श्री. राजन प्रभाकर (राजापूर)	०	१	०%
१९७	सरनाईक, श्री. प्रताप बाबुराव (ओवळा-माजीवडा)	१	०	१००%
१९८	सरवणकर, श्री. सदा (माहिम)	१	०	१००%
१९९	ससाने, श्री. नामदेव जयराम (उमरखेड)	१	०	१००%
२००	साटम, श्री. अमीत भास्कर (अंधेरी पश्चिम)	१	०	१००%
२०१	सातपुते, श्री. राम विठ्ठल (माळशिरस)	१	०	१००%
२०२	सावे, श्री. अतुल मोरेश्वर (औरंगाबाद पूर्व)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२०३	सावंत, श्री. तानाजी जयवंत (पारंदा)	०	१	०%
२०४	सावंत, श्री. विक्रमसिंह बाळासाहेब (जत)	१	०	१००%
२०५	सावरकर, श्री. रणधीर प्रल्हादराव (अकोला पूर्व)	०	१	०%
२०६	सावरकर, श्री. टेकचंद श्रावण (कामठी)	०	१	०%
२०७	सावकारे, श्री. संजय वामन (भुसावळ)	१	०	१००%
२०८	सेल्वन, कॅप्टन आर तामिल (सायन कोळीवाडा)	१	०	१००%
२०९	शाह, श्री. फारुक अन्वर (धुळे शहर)	१	०	१००%
२१०	शाह, श्री. पराग (घाटकोपर पूर्व)	१	०	१००%
२११	शेख, श्री. रईस कासम (भिवंडी पूर्व)	१	०	१००%
२१२	शर्मा, श्री. गोवर्धन मांगीलाल ऊर्फ लालाजी (अकोला पश्चिम)	०	१	०%
२१३	शेलार, अॅड. आशिष बाबाजी (वांद्रे पश्चिम)	१	०	१००%
२१४	शेळके, श्री. सुनिल शंकरराव (मावळ)	०	१	०%
२१५	शिंदे, श्री. बबनराव विठ्ठलराव (माढा)	१	०	१००%
२१६	शिंदे, श्री. महेश संभाजीराजे (कोरेगाव)	१	०	१००%
२१७	शिंदे, श्रीमती प्रणिती सुशीलकुमार (सोलापूर शहर मध्य)	१	०	१००%
२१८	शिंदे, श्री. संजयमामा विठ्ठलराव (करमाळा)	१	०	१००%
२१९	शिंदे, श्री. श्यामसुंदर (लोहा)	१	०	१००%
२२०	शिरोळे, श्री. सिध्दार्थ अनिल (शिवाजीनगर)	१	०	१००%
२२१	शिरसाट, श्री. संजय पांडुरंग (औरंगाबाद पश्चिम)	१	०	१००%
२२२	सिद्धिकी, श्री. झीशान बाबा (वांद्रे पूर्व)	१	०	१००%
२२३	सोळंके, श्री. प्रकाश (दादा) सुंदरराव (माजलगाव)	१	०	१००%
२२४	सोनवणे, श्रीमती लताबाई चंद्रकांत (चोपडा)	०	१	०%
२२५	सुर्वे, श्री. प्रकाश राजाराम (मागाठाणे)	१	०	१००%
२२६	टाले, श्री. नितीनकुमार भिकनराव (बालापूर)	१	०	१००%

विवरण क्रमांक ६-समाप्त

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२२७	तापकीर, श्री. भिमराव (अण्णा) धोंडीबा (खडकवासला)	१	०	१००%
२२८	ठाकरे, श्री. विकास पांडुरंग (नागपूर पश्चिम)	१	०	१००%
२२९	ठाकूर, श्री. हितेंद्र विष्णु (वसई)	१	०	१००%
२३०	ठाकूर, श्री. क्षितीज हितेंद्र (नालासोपारा)	०	१	०%
२३१	ठाकूर, श्री. प्रशांत रामशेठ (पनवेल)	१	०	१००%
२३२	ठाकूर, श्रीमती विद्या जयप्रकाश (गोरेगाव)	१	०	१००%
२३३	थोपटे, श्री. संग्राम अनंतराव (भोर)	१	०	१००%
२३४	थोरवे, श्री. महेंद्र सदाशिव (कर्जत)	१	०	१००%
२३५	टिळक, श्रीमती मुक्ता शैलेश (कसबा पेठ)	१	०	१००%
२३६	टिंगरे, श्री. सुनिल विजय (वडगाव शेरी)	१	०	१००%
२३७	तुपे, श्री. चेतन विठ्ठल (हडपसर)	१	०	१००%
२३८	वनगा, श्री. श्रीनिवास चिंतामण (पालघर)	१	०	१००%
२३९	विखे-पाटील, श्री. राधाकृष्ण एकनाथराव (शिर्डी)	१	०	१००%
२४०	वायकर, श्री. रविंद्र दत्ताराम (जोगेश्वरी पूर्व)	१	०	१००%
२४१	वानखडे, श्री. बळवंत बसवंत (दर्यापूर)	१	०	१००%
२४२	वरपुडकर, श्री. सुरेश अंबादासराव (पाथरी)	१	०	१००%
२४३	उईके, श्री. अशोक रामाजी (राळेगांव)	१	०	१००%
२४४	यादव (लोणीकर), श्री. बबनराव दत्तात्रय (परतूर)	०	१	०%
२४५	येरावार, श्री. मदन मधुकर (यवतमाळ)	०	१	०%
२४६	झनक, श्री. अमित सुभाषराव (रिसोड)	०	१	०%
२४७	झिरवाळ, श्री. नरहरी सिताराम (दिंडोरी)	१	०	१००%
२४८	रिक्त			

विवरण क्रमांक ७

महाराष्ट्र विधानसभेच्या सन २०२० च्या प्रथम अधिवेशनातील (जानेवारी, २०२०)

दैनंदिन कार्यवाहीचा संक्षिप्त वृत्तांत

बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२०

सकाळी ११.०० वाजता दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त बैठकीसमोर झालेल्या माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणानंतर २० मिनिटांच्या विश्रांतीनंतर विधानसभेची बैठक मुंबई येथील विधानसभेच्या सभागृहात दुपारी ११.३० वाजता माननीय अध्यक्ष श्री. नाना पटोले यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरु झाली.

अधिवेशनाचा शुभारंभ 'वंदे मातरम्' या गीताच्या समूह गायनाने झाला.

१. मुख्यमंत्री यांनी सभागृहाला खालील मंत्र्यांचा परिचय करून दिला :—

(१) श्री. अजित अनंतराव पवार, उप मुख्यमंत्री

(२) श्री. अशोक शंकरराव चव्हाण

(३) श्री. दिलीप दत्तात्रय वळसे-पाटील

(४) डॉ. राजेंद्र भास्करराव शिंगणे

(५) श्री. राजेश अंकुशराव टोपे

(६) श्री. मोहम्मद नवाब मोहम्मद इस्लाम मलिक

(७) श्री. हसन मियालाल मुश्रीफ

(८) प्रा. वर्षा एकनाथ गायकवाड

(९) डॉ. जितेंद्र सतिश आव्हाड

(१०) श्री. सुनील छत्रपाल केदार

(११) श्री. अमित विलासराव देशमुख

(१२) श्री. उदय रविंद्र सामंत

(१३) श्री. दादाजी दगडू भुसे

(१४) श्री. संजय दुलिचंद राठोड

(१५) श्री. गुलाबराव रघुनाथ पाटील

(१६) अॅड. के. सी. पाडवी

(१७) श्री. संदिपानराव आसाराम भुमरे

(१८) श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पांडुरंग पाटील

(१९) अॅड. अनिल दत्तात्रय परब

(२०) श्री. अस्लम रमजानअली शेख

(२१) अॅड. यशोमती चंद्रकांत ठाकूर

(२२) श्री. शंकरराव यशवंतराव गडाख

(२३) श्री. आदित्य उद्धव ठाकरे

खालील राज्यमंत्र्यांचा परिचय करून दिला :—

(१) श्री. अब्दुल नबी सत्तार

(२) श्री. सतेज ऊर्फ बंटी पाटील

(३) श्री. शंभूराज शिवाजीराव देसाई

(४) श्री. ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू बाबाराव कडू

(५) श्री. दत्तात्रय विठोबा भरणे

(६) डॉ. विश्वजित पतंगराव कदम

(७) श्री. राजेंद्र शामगोंडा पाटील-यड्रावकर

(८) श्री. संजय बाबूराव बनसोडे

(९) श्री. प्राजक्त प्रसादराव तनपुरे

(१०) श्रीमती आदिती सुनील तटकरे

२. सचिव (कार्यभार) यांनी राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहासमोर ठेवली.

३. श्री. सुनील प्रभू, वि.स.स. यांनी सभागृहाच्या अनुमतीने पुढील प्रस्ताव मांडला :—

“माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाबद्दल आम्ही या अधिवेशनाकरिता जमलेले विधानसभेचे सदस्य, त्यांचे मनःपूर्वक आभार मानतो.”

सर्वश्री सुरेश वरपुडकर व अशोक पवार, वि.स.स. यांनी सन्माननीय सदस्य श्री. सुनील प्रभू यांनी मांडलेल्या आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावास अनुमोदन दिले.

सदर प्रस्तावावरील चर्चा विधानसभेच्या पुढील अधिवेशनात घेण्यात येईल, असे माननीय अध्यक्षानी सांगितले.

माननीय अध्यक्षानी खालील घोषणा केली :—

“महाराष्ट्र राज्याचे थोर नेते सहकार महर्षि यशवंतराव मोहिते, लोकनेते राजारामबापू पाटील व ज्येष्ठ विचारवंत डॉ.रफिक झकेरिया यांचे हे जन्मशताब्दी वर्ष आहे. त्यांनी महाराष्ट्राच्या विकासासाठी दिलेल्या योगदानाचा विचार करून त्यांच्या जन्मशताब्दी वर्षाचे औचित्य साधून त्यांच्याबद्दलचा सभागृहाचे नेते यांचा प्रस्ताव आगामी अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात घेण्यात येईल तसेच विधिमंडळात वि. स. पागे प्रशिक्षण केंद्रामार्फत त्यांच्या कार्याचा यथोचित गौरव करणारा एक कार्यक्रम आयोजित करण्यात येईल.”

माननीय अध्यक्षानी खालील घोषणा केली :—

“चौदाव्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या सर्व सन्माननीय सदस्यांना कळविण्यात येत आहे की, नवनिर्वाचित सन्माननीय सदस्यांचे वेतन या सचिवालयामार्फत त्यांच्या बँक खात्यात थेट जमा करण्यात येते. सन्माननीय सदस्यांचे वेतन सुरू करण्याकरिता सन्माननीय सदस्यांनी बँक खात्याचा तपशील नमूद करून व्यक्तिगत माहितीचे फॉर्म आवश्यक कागदपत्रांसह या सचिवालयास सादर करणे आवश्यक आहे. ज्या सन्माननीय सदस्यांनी सदरहू फॉर्म अद्यापपर्यंत सादर केलेले नाहीत, त्यांनी ते महाराष्ट्र विधिमंडळ सचिवालयाच्या ह-१ कक्ष, सोळावा मजला येथे तात्काळ सादर करावेत, जेणेकरून त्यांचे नियमित वेतन सुरू करता येईल.”

४. सचिव (कार्यभार) यांनी, महाराष्ट्र विधानसभा नियम १६० (१) अनुसार राज्यसभा सचिवालयकडून प्राप्त झालेला, संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ या विधेयकाला अनुसमर्थन देण्याची विनंती करणारा संदेश त्या विधेयकाच्या प्रतीसोबत सभागृहाच्या पटलावर ठेवला.

५. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी खालील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले :—

“संसदेच्या दोन्ही सभागृहांनी संमत केल्याप्रमाणे, संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ द्वारे प्रस्तावित केलेल्या, भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३६८ च्या खंड (२) मधील परंतुकाच्या खंड (घ) च्या कक्षेत येणाऱ्या सुधारणेचे हे सभागृह अनुसमर्थन करीत आहे.”

ठराव प्रस्तुत झाला.

श्री. देवेंद्र फडणवीस, विरोधी पक्ष नेते यांनी उपरोक्त ठरावास पाठिंबा दिला व भाषण केले.

ठराव मतास टाकून एकमताने संमत झाला.

मंत्र्यांचा परिचय - (पुढे सुरू)

मुख्यमंत्री यांनी श्री. अनिल वसंतराव देशमुख यांचा मंत्री म्हणून सभागृहास परिचय करून दिला.

माननीय अध्यक्षानी, ओबीसी समाजाची जनगणना करण्यासाठीची शिफारस करणारा ठराव सभागृहात मांडण्याबाबत सभागृहाची परवानगी मिळण्याबाबत विनंती केली.

याबाबत उप मुख्यमंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री, श्री. देवेंद्र फडणवीस, विरोधी पक्ष नेते व संसदीय कार्य मंत्र्यांनी आपले मत मांडले.

माननीय अध्यक्षांनी खालील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले :—

“भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १५ च्या खंड (४), अनुच्छेद १५ च्या खंड (५), अनुच्छेद १६ च्या खंड (४) मधील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गातील नागरिकांच्या संबंधातील तरतुदींची, तसेच अनुच्छेद २४३घ च्या खंड (६), अनुच्छेद २४३ च्या खंड (६) मधील नागरिकांच्या मागासवर्गातील लोकांच्या संबंधातील तरतुदींची प्रभावी अंमलबजावणी व्हावी याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने, २०२१ मधील सार्वत्रिक जनगणना करतेवेळी नागरिकांचा मागास प्रवर्गातील लोकसंख्येची जातीनिहाय जनगणना करण्याची शिफारस, महाराष्ट्राची १४ वी विधानसभा याद्वारे, केंद्र सरकारला करीत आहे.”

ठराव एकमताने संमत झाला.

६. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी, श्री. चुन्नीलालभाऊ गोपालभाऊ ठाकूर व अमृतराव वामनराव पाटील, माजी वि.स.स. यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव मांडला व आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

खालील सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्या :—

(१) श्री. देवेंद्र फडणवीस, विरोधी पक्ष नेते (२) श्री. विजय रहांगडाले, वि.स.स.

पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

माननीय अध्यक्षांनी देखील आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

सन्माननीय सदस्यांनी दोन मिनिटे स्तब्ध उभे राहून दिवंगतांना श्रद्धांजली अर्पण केली.

शोक प्रस्ताव संमत करण्यात आला.

शोक प्रस्तावाची एक प्रत शोकाकुल कुटुंबीयांकडे पाठविण्यात येईल असे माननीय अध्यक्षांनी सांगितले.

मंत्र्यांचा परिचय - (पुढे सुरू)

मुख्यमंत्री यांनी श्री. धनंजय मुंडे यांचा मंत्री म्हणून सभागृहास परिचय करून दिला.

माननीय अध्यक्षांनी, सत्र-समाप्तीसंबंधीचा राज्यपालांचा पुढील आदेश वाचून दाखविला :—

“भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२) उपखंड (क) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीचा वापर करून मी श्री. भगत सिंह कोश्यारी महाराष्ट्राचा राज्यपाल, याद्वारे महाराष्ट्र विधानसभेचे सत्र संस्थगित करीत आहे.”

यानंतर 'राष्ट्रगीत' म्हणण्यात आले.

विधानसभेचे अधिवेशन बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी दुपारी १२ वाजून ४७ मिनिटांनी संस्थगित झाले.

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : ८ जानेवारी, २०२०.

श्री. राजेंद्र भागवत,
सचिव (का.),
महाराष्ट्र विधानसभा.

विवरण क्रमांक ८

सभाध्यक्ष-तालिका

निरंक

विवरण क्रमांक ९

विविध समित्यांवर/संस्थांवर/मंडळांवर/विद्यापीठांवर
सदस्यांची निवडणूक व नामनियुक्ती

निरंक

विवरण क्रमांक १०
विविध समित्यांच्या बैठका

अ.क्र.	समितीचे नाव	बैठकीचा वार व दिनांक	बैठकीत झालेले कामकाज
(१)	(२)	(३)	(४)
(१)	कामकाज सल्लागार समिती		<p>विधानसभा कामकाज सल्लागार समितीची बैठक सोमवार, दिनांक ०६ जानेवारी, २०२० रोजी दुपारी ०३.०० वाजता विधान भवन, मुंबई, कक्ष क्रमांक ०४३ (तळ मजला) मुंबई येथे झाली. सदरहू बैठकीत समितीने सन २०२० च्या प्रथम अधिवेशनासंबंधात संसदीय कार्य विभागाकडून प्राप्त झालेल्या दिनदर्शिकेवर विचारविनिमय करून बुधवार, दिनांक ०८ जानेवारी, २०२० रोजी सभागृहाचे कामकाज सोबत जोडल्याप्रमाणे असावे असे ठरविले व पुढील निर्णय घेतला :-</p> <p style="text-align: center;">निर्णय</p> <p>(१) कामकाज सल्लागार समितीच्या बैठकीत एक दिवसाच विशेष अधिवेशन बुधवार, दि. ८ जानेवारी, २०२० रोजी घेण्याचे निश्चित करण्यात आले.</p> <p>(२) संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ या विधेयकावरील अनुसमर्थनाबाबतच्या ठरावावर सभागृहात केवळ मा. सभागृह नेता, विधानसभा व मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा हे भाषण करतील.</p> <p>(३) महाराष्ट्र राज्याचे थोर नेते सहकार महर्षी यशवंतराव मोहिते, लोकनेते राजाराम बापू पाटील ज्येष्ठ विचारवंत. डॉ. रफिक झकेरीया यांचे जन्मशताब्दी वर्ष साजरे करण्याचा निर्णय बैठकीत घेण्यात आला असून त्याबाबत सभागृहात घोषणा करण्यात येईल.</p>

विवरण क्रमांक १०-चालू

(१)	(२)	(३)	(४)
	जानेवारी, २०२० बुधवार, दिनांक ०८		<p>(१) मंत्र्यांचा परिचय</p> <p>(२) शोक प्रस्ताव</p> <p>(३) राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.</p> <p>(४) राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव</p> <p>(५) राज्यसभेच्या सचिवालयकडून संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ यासह संविधानातील सुधारणेच्या अनुसमर्थनार्थ प्राप्त झालेला संदेश सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.</p> <p>(६) संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ मधील संविधानाच्या सुधारणेच्या अनुसमर्थनार्थबाबत ठराव.</p>

विवरण क्रमांक ११

शासकीय विधेयकांसंबंधी सांख्यिकीय माहिती.

निरंक

विवरण क्रमांक १२

संविधान सुधारणेच्या अनुसमर्थनाचा प्रस्ताव

म.वि.स. नियम	सदस्यांचे नाव	थोडक्यात विषय	निकाल	चर्चा झाल्याची तारीख
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१६१(१)	मा. मुख्यमंत्री	संविधान (एकशे सव्वीसावी सुधारणा) विधेयक, २०१९ मधील संविधानाच्या सुधारणेच्या अनुसमर्थनार्थबाबत प्रस्ताव.	संमत	दिनांक ८ जानेवारी, २०२०.

विवरण क्रमांक १३
पुरःस्थापित अशासकीय विधेयके
निरंक

विवरण क्रमांक १४

विचारात घेण्यात आलेले अशासकीय विधेयक

निरंक

विवरण क्रमांक १५

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३(२) म.वि.स. नियम १५९ (२)
अन्वये अध्यादेश नापंसत करण्यासंबंधी प्रस्ताव

निरंक

विवरण क्रमांक १६

पुरवणी खर्चाच्या मागण्यांवरील चर्चा व मतदान

निरंक

विवरण क्रमांक १७

पुरवणी खर्चाच्या मागण्यांवरील कपात सूचना

निरंक

विवरण क्रमांक १८

पुरवणी विनियोजन विधेयकावरील मुद्दे

निरंक

विवरण क्रमांक १९

अध्यक्षांना पदावरून दूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम ११ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक २०

उपाध्यक्षांना पदावरून दूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव
निरंक

विवरण क्रमांक २१

मा. अध्यक्षोंवर विश्वास व्यक्त करण्याबाबतचा प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम २३ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक २२

एखाद्या व्यक्तीविरुद्ध करावयाच्या अभिकथनासंबंधी दिलेल्या सूचना
(म.वि.स. नियम ३५ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक २३

म.वि.स. नियम ४७ अन्वये केलेली निवेदने

निरंक

विवरण क्रमांक २४
सदस्यांचे वैयक्तिक स्पष्टीकरण
(म.वि.स. नियम ४८ अन्वये)

विवरण क्रमांक २५

**नियम स्थगित करण्याबाबतचा प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम ५७ अन्वये)**

४०

निरंक

विवरण क्रमांक २६

अर्धा-तास चर्चा सर्वसाधारण
(म.वि.स. नियम ९४ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक २७

मंत्रिमंडळावर अविश्वास व्यक्त करणारा प्रस्ताव

(म.वि.स. नियम ९५ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक २८

मंत्रिमंडळावर विश्वास व्यक्त करणारा प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम २३ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक २९

स्थगन प्रस्ताव

(म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३०

सभागृहात उपस्थित करण्यात आलेले औचित्याचे मुद्दे
निरंक

विवरण क्रमांक ३१

औचित्याच्या मुद्यांवरील माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे
निरंक

विवरण क्रमांक ३२

पॉईंट ऑफ इन्फॉर्मेशनच्या माध्यामातून मा. सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या मुद्यांसंदर्भात
मा. अध्यक्षंच्या निदेशानुसार संबंधित मंत्र्यांनी केलेली निवेदने

निरंक

विवरण क्रमांक ३३

अल्पकालीन चर्चा

(म.वि.स. नियम १०१ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३४

अल्पकालीन चर्चेच्या सूचनेवरील अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे
(म.वि.स. नियम १०१ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३५

लक्षवेधी सूचना

(म.वि.स. नियम १०५ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३६

लक्षवेधी सूचनेवर अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवणे
(म.वि.स. नियम १०५ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३७

शासकीय ढराव

(म.वि.स. नियम ११० अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३८

अशासकीय ठराव

(म.वि.स. नियम १०६ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ३९

समिती नियुक्त करण्याबाबत प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम १९४ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ४०

समिती नियुक्त करण्याबाबत प्रस्ताव (सर्वसाधारण)

(म.वि.स. नियम १६३ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ४१

महाराष्ट्र विधानसभा

विशेषाधिकारभंग सूचनासंबंधी माहिती

(म.वि.स. नियम २७३ अन्वये)

१४ वी विधानसभा	मा. अध्यक्ष यांनी	मा. अध्यक्ष यांनी	मा. अध्यक्ष यांनी	मा. अध्यक्ष यांनी	मा. अध्यक्ष यांनी	प्रलंबित
स्थापित	अनुमती	अनुमती	अनुमती	विशेषाधिकार	विशेषाधिकार	सूचनांची/
झाल्यापासून	नाकारलेल्या	नाकारून	नाकारून	समितीकडे अहवाल	समितीकडे	प्रकरण
(२७ नोव्हेंबर,	सूचनांची संख्या	मा. मुख्य सचिव	विधानसभा	सादर करण्यासाठी	सुपूर्द केलेल्या	संख्या
२०१९)		यांच्याकडे पुढील	आश्वासन	सुपूर्द केलेल्या	एकूण सूचनांपैकी	
दिनांक ८ जानेवारी,		कार्यवाहीकरिता	समितीकडे	एकूण सूचनांची/	सभागृहास सादर	
२०२० पर्यंत		पाठविण्यात आलेल्या	पाठविण्यात	प्रकरणांची	करण्यात आलेल्या	
शाखेस प्राप्त		सूचनांची संख्या	आलेल्या सूचनांची	संख्या	अहवाल/प्रकरणांची	
झालेल्या सूचनांची/		संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	
प्रकरण संख्या						
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)
२	१	१	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

महाराष्ट्र विधानसभा

१४वी विधानसभा स्थापित झाल्यापासून आजपर्यंत शाखेत प्राप्त झालेल्या विशेषाधिकार भंग सूचनांचे एकत्रित वितरणपत्र

सूचना क्रमांक	सूचना देणारे सदस्य	सूचनेचा विषय	सूचना सभागृहात मांडल्याचा दिनांक	सद्यःस्थिती
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१.	डॉ. विश्वजीत कदम, वि.स.स. दिनांक २०/१२/२०१९	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, ता.कडेगांव व तालुका वैद्यकीय अधिकारी, पंचायत समिती, ता.कडेगांव यांच्याविरुद्ध सूचनेत उपस्थित केलेला मुख्य मुद्दा म्हणजे, "सांगली जिल्ह्यातील मौजे देवराष्ट्रे ता.कडेगांव येथे जिल्हा वार्षिक योजना सन २०१९-२०२० अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे इमारतीचे भूमी पूजनाचे कार्यक्रम विधानमंडळाचे नागपूर अधिवेशन सुरु असताना दिनांक १८ डिसेंबर, २०१९ रोजी आयोजित करण्यात आले व सदर कार्यक्रमासाठी सांगली जिल्ह्यातील स्थानिक लोकप्रतिनिधी विधानसभा व विधानपरिषद सदस्यांना आमंत्रित न केल्याने झालेला सन्माननीय सदस्यांचा विशेषाधिकार भंग व अवमान हा होय."	१७/२/२०२० मा. मुख्य सचिव यांच्याकडे पुढील कार्यवाहीसाठी सूचना पाठविण्यात आली. दिनांक १७/२/२०२०	अनुमती नाकारली दिनांक १७/२/२०२० मा. मुख्य सचिव यांच्याकडे पुढील कार्यवाहीसाठी सूचना पाठविण्यात आली. दिनांक १७/२/२०२०

महाराष्ट्र विधानसभा

१४वी विधानसभा स्थापित झाल्यापासून आजपर्यंत शाखेत प्राप्त झालेल्या हक्कभंग सूचनांचे एकत्रित वितरणपत्र

सूचना क्रमांक	सूचना देणारे सदस्य	सूचनेचा विषय	सूचना सभागृहात मांडल्याचा दिनांक	सद्यःस्थिती
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२.	प्रा. देवयानी फरांदे, वि.स.स. दिनांक २०/१२/२०१९	श्री. सुशीलकुमार वर्मा यांच्याविरुद्ध सूचनेत उपस्थित केलेला मुख्य मुद्दा म्हणजे "श्री.सुशीलकुमार वर्मा या व्यक्तीने नागपूर येथील हिवाळी अधिवेशन, २०१९ च्या दरम्यान विधानसभेमध्ये मा.विरोधी पक्षनेते भाषण करीत असतानाच्या ध्वनीचित्रफितीचे आक्षेपार्ह विडंबन करून व त्याची प्रसिद्धी फेसबुकवर करून त्याद्वारे सभागृहाची व सन्माननीय सदस्यांची जनमानसातील प्रतिमा डागाळल्याने झालेला सन्माननीय सदस्यांचा व सार्वभौम सभागृहाचा विशेषाधिकार भंग व अवमान हा होय."	दिनांक २०/१२/२०१९	सूचनेस अनुमती नाकारली. दिनांक ०८/०६/२०२०

विवरण क्रमांक ४२
सांविधिक प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम २९० अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ४३
अंतिम आठवडा प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम २९२ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ४४

अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेसंबंधातील अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवणे
(म.वि.स. नियम २९२ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ४५

सार्वजनिक हितसंबंधातील इतर बाबतीतील प्रस्ताव
(म.वि.स. नियम २९३ अन्वये)

निरंक

विवरण क्रमांक ४६

नियम २९३ अन्वये सार्वजनिक हितसंबंधाच्या बाबीवर चर्चेबाबत
अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

निरंक

विवरण क्रमांक ४७

मा. अध्यक्षानी मांडलेला ठराव

अ.क्र. (१)	विषय (२)	चर्चेचा दिनांक (३)	शेरा (४)
१	<p>“भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १५ च्या खंड (४), अनुच्छेद १५ च्या खंड (५), अनुच्छेद १६ च्या खंड (४) मधील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गातील नागरिकांच्या संबंधातील तरतुदींची, तसेच अनुच्छेद २४३घ च्या खंड (६), अनुच्छेद २४३न खंड (६) मधील नागरिकांच्या मागासवर्गातील लोकांच्या संबंधातील तरतुदींची प्रभावी अंमलबजावणी व्हावी याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने, सन २०२१ मधील सार्वत्रिक जनगणना करतेवेळी नागरिकांचा मागास प्रवर्गातील लोकसंख्येची जातीनिहाय जनगणना करण्याची शिफारस, महाराष्ट्राची १४वी विधानसभा याद्वारे, केंद्र सरकारला करित आहे.”</p>	<p>दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी चर्चा झाली.</p>	<p>ठराव एकमताने संमत झाला.</p>

विवरण क्रमांक ४८

श्वेतपत्रिका सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

निरंक

६५

विवरण क्रमांक ४९

मत विभाजन

निरंक

विवरण क्रमांक ५०

तारांकित/ अतारांकित/ अल्पसूचना प्रश्न व प्रश्नातून उद्भवलेल्या
अर्धा-तास चर्चा यावरील कार्यवाहीचे विवरण पत्र

निरंक

विवरण क्रमांक ५१

तारांकित व अतारांकित प्रश्नासंबंधी माहिती

निरंक

विवरण क्रमांक ५२

तारांकित प्रश्नांची विभाग निहाय सांख्यिकीय माहिती

निरंक

विवरण क्रमांक ५३

मूळ अतारांकित प्रश्नांची विभाग निहाय सांख्यिकीय माहिती

निरंक

विवरण क्रमांक ५४

अल्पावधी सूचना प्रश्नांसंबंधी कार्यवाहीचे विवरण

निरंक

विवरण क्रमांक ५५

तोंडी उत्तरीत झालेल्या तारांकित स्वीकृत प्रश्नांचे विवरणपत्र

निरंक

विवरण क्रमांक ५६

अर्धा-तास चर्चा

(म.वि.स. नियम ९४ अन्वये प्रश्नातून उद्भवणाऱ्या सूचना)

निरंक

विवरण क्रमांक ५७

प्रश्नांच्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या पुरेशा सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींविषयी
महाराष्ट्र विधानसभा नियम ९४ अन्वये अर्धा-तास चर्चा उपस्थित
करण्यासाठी आलेल्या सूचनांचे विवरणपत्र

निरंक

विवरण क्रमांक ५८
प्रश्नांसंबंधी विशेष माहिती

निरंक

विवरण क्रमांक ५९

वैधानिक प्राधिकाराखाली विधानसभेसमोर ठेवलेल्या कागदपत्रांची यादी

निरंक

७६

विवरण क्रमांक ६०
कार्यावलीचे पुरवणी पत्र

निरंक

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक—मध्य उप-विभाग

वर्ष ६, अंक ५]

गुरुवार, जानेवारी ९, २०२०/पौष १९, शके १९४१

[पृष्ठ १, किंमत : रुपये ४.००

असाधारण क्रमांक ६

प्राधिकृत प्रकाशन

अधिसूचना

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, बॅकबे रेकलमेशन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांकित ८ जानेवारी २०२०.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, बॅकबे रेकलमेशन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांकित ८ जानेवारी २०२०.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ६७९/अ.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश सर्वसाधारण माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२), उपखंड (क) द्वारे गला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी २०२० रोजी होणाऱ्या सभागृहाच्या बैठकीच्या समाप्तीबरोबरच महाराष्ट्र विधानसभेचे अधिवेशन संस्थगित करित आहे.

भगत सिंह कोश्यारी,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ६८०/ई-२.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश सर्वसाधारण माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२), उपखंड (क) द्वारे गला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे बुधवार, दिनांक ८ जानेवारी २०२० रोजी होणाऱ्या सभागृहाच्या बैठकीच्या समाप्तीबरोबरच महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे अधिवेशन संस्थगित करित आहे.

भगत सिंह कोश्यारी,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद.